قژی بەفر.. شیعری عارف کوردە

حەپەساوم..،
ەەنگی قژت سپی بووە
لەچی ئەوین،
شەکرە بەفر،
بەسەر ەوخسارتا باریوە
هەر من نایەەم..
نەینەک گەواهی ئەدا
دە ئەوەندە جوانتر بووە
خونچەی لەوت
تابلۆیەکی نیشانداوە
سرووشتی بەچەکداداوە
بزەو پەکەنینەکانت
هاژەی چەمی کپ کردووە
دیمەنەکی دە ەفەنە
خەیاە لەرە دەستەوسانە،
سەرسام بووە
وشە ەاەە،
خامە سەری داخستووە
ئەزانی بە؟
لەئاست جوانی بەگەردی تە
تریفە لەهەیف ەائەکا..،
زار سە بووە
شەەە بی ناشەکەتەوە
چەم لەە بووە
زەوی ئەکوەە..!
تاریکستان..،
باەەکانی بەسەر شارا ەاختوە
چرا کوەر بووە
خەەمەش ەەش..ەەش بووە
ەووەەتی پەنگر سوور بووە
ئای چەن جوانە
قژی بەفر..
بەسەر درەختا باریوە
پەنجەی گەەاکان ەچیوە

تارای سپی پەخش بووە
جەستەمی داگیرکردوە
چونکە خەرمانەی تەی دیوە
سنگی عەشقی،
لەسەر سنگم داکوتیوە
ئیتر عاشق بوون ئاوایە
ئەقیانووسەو بە کەتایە
بەهەموو تەمەنی ژیانم
جەنگاوەرم لەم ڕۆگایە
شەپەلەکم، جیانابمەوە
لەم لەدەریایە.
هەر ئەم و
سەوڵی ئەم ژیانە لە ئەدەم
تادەگەمە ئەو کەنارەی
لەگزنگی ئاسەم دایە.

عارف کوردە

گۆڵا هەپەوکاوەکان ئەبووژێنەوە.. عارف کوردە

گوڵە ژاکاوەکانی،
ژەر پەی کوڕەوەری ئەبووژێنمەوە
ڕووح ئەکەمەوە بەجستەیاندا
ئەتوانم بەناو تووڕەیی،
هەورە بڕووسکەدا تەپەم
بەرەنگی پەلکەزێڕینە
فوو لەوخسارە پڕیوەکان بکەم
ڕەنگی مردوویان،
لەسەر لائەبەم
لەگەڵ غەمکانما بەدار ئەبمەوە
یەک..یەک ئەیانناژم

پەکەنینەت تراوکان،
ئاشت ئەکەمەوە
پەنجە چیوکان گەرم ئەکەمەوە
پەرچوو ئەخوەقنم
گۆا وشکەکان سەوز ئەکەمەوە
ڕگا دابەوکان ئەخەمەوە سەریک
لەدوندی شادیدا
ڕژۆ ڕۆشکان سپی ئەکەمەوە
تارمایی مەرگ ئەوەنمەوە
قۆ ئەکەم بەقۆی گەڤەندا
ئەچمەوە مالی دیلانە
تاهەتایە لەیەکتر دەئاڵێنەوە
لەنەو کاولاشدا، خشتئەبەم
لەمالی بە هیوایی..هیوا ئەچنم
لەژەر ڕۆهۆی درەندا..!
چرا دەئەگیرسنم
لەناگۆم باڕۆش..،
گوڕکان هەڵپەوکنە
با، گۆپکان نەکوژنەوە
شار لەتاریکیدا.. ئەمرە
ئەستەرە چاوی هەڵئەگۆفە
ئاسمان شینایی لەدەست ئەدا
کراسکی خۆڵەمشی ئەپۆشە
زۆنەقووتکان،
لەقوڵیتەدا نوقم ئەبن
لەشەوتارکاندا
بەدوای کاروانکوژیا ڕاناکەم
زستان زەندەقی لەبەهار چووە
ڕەواس، درزەکاتە سنگی بەفرەوە
مەلاقەو نەرگز،
بەسەمفەنیای تاڤگەوە
هاژەی چەمەوە ئەگۆڕنەوە
مەرکانەکانیان،
دەرمانن لەئاوی نەمری

درەختەکی ڕووت.. عارف کوردە

لەهەڤاتی لاویدای
لە ناتوانی بوخچەی،
تەمەنت هەڵگریت
لەدرەختی سەرەڤ دەچی
هەر هەڵبوارە تە دەپەڕی
گەڵایەکت لە دەکاتەوە
بەیەڕ، ڕووت.. ڕووتی..!
ئەو بایەڕ..!
یاری بەڕوحت ئەکات
پەویستیت،
بەئامێزکی گەرمە
ئامێزک..،
سیسی تەمەنت،
سەوز بهەڤاتەوە
هەرچەند هەڵدەکشێت
ترس لەدەرگا ئەدا
ئازار جەستەت،
سوژن ڕەژ ئەکات
داهەزاوە..داهەزاو
لەدوای ماندووبوونەکان
بەدوای کوانوویەکدا دەگەڕیت،
خەونە شەختەییەکان
گەرم بکاتەوە
چونکە لایەکت، لەبەشاییدایە
لەسەر نیو بەڕە دەنویت
لادیوارە نیە؟
پشتی پەوە بدەیت
کەمەی ژووڕکەش،
قەشتەکی گەورەی تەکەوتووە
هەرەس دەنە.. هەرەس
ئاگردانەکە دەکوژێتەوە

چەند دارێکی خراپە
دادەتەپێ.. هەڵکە!
بنەماڵە ئەو دیو تەلارەکان
دەوڵک..،
لەنێو مەرگەکدا
باغێک..،
لەپووڵە ئاو پرژێن دەکات
کوختیەکان..،
لەگەڵگم کەوتوون
باڵی ئاسمان،
بەبەاچەی شمشێر قرتاوە.

عارف کوردە

خەزگە نەم دیبا.. شیعری- عارف کوردە

ئەوەی بینیم..،
خەزگە هەرگیز نەم دیبایە
ئاگر گە لەخەی بەرئەدا
کانی چاوگەکەی کوەر ئەکا
ئاسمان کوەی دانامرکە و
لافاوی فرمێسک هەڵسا
شەپەل لەناوەند دەریایا
سەر شەڕ ئەکا
لووتکە لەچیا ئەبەتەوە
بەدەوری خەیدا سووە ئەخوا
ماچە، لەجەی ئەسپەشەیەک،
قەشمە ئەکا
کەنە برین یەکناگرێ،
هەر خەی ئەخوا
دوێنێ،

ەوبارەکی خۆ بوو
ئەوەندە هیچی لێ تێناگەم
نازانم بەرەو کوێ ئەوا
ئەوەی بینیم،
خەزگێ هەرگیز نەم دیبایێ
ەژگارەکی زەر خوێن ساردە
چەقێ لێدوای مل ئێگەە
چوار وەرزەکێ
گەا بەدیار درەختەوە
پرسێ ئێگەرە
دایک مەلەتکەکەی ئێکوژن
قاقا ئێیگرێ
چ ئاوازەکی نامێیە
تەختەی شانێ،
خەو دای ئێگرێ
خەر،
لەشەوی ئێنگوستەچاو
ئێتک ئێکرێ
برسەتی و نان
لێناو کورەی چاوچنەکی،
ئێسووتێنرێ
لەم دەقەرێ سووتماکەدا
خەم دەست ئێنێ بەدەرگاوە
دەرگا ئێکوتێ
نیشتیمان چەندێ داماوە
بێ دەستو پێ کراوە
کەسەک نیێ،
بەی بێ بەبا..،
بەی بێ بەپە..ەگا ببە.

شیعری- عارف کوردێ

پەلکە زێڕینەی چەماوە.. شیعری عارف کوردە

هەموو بەیانیەک
خەو..،
هەنجن..هەنجنم دەکات
شەو..،
بەپانایی زەوی
خەیم پەدا ئەدات
خەری بەهار دایهەزاندوم
هەنگاوەکانم شەکەت بوون
نوشتە خەونی ئومێد
بەسپێدەیەکی سفرەی پە،
دەستم دەبات..
بە ناچەوانی لێچ لێچم
تا..بسەنەوە..،
ئەو ئارەقانەی،
لەسەر مووژەم ئەشک ئەگرن
نەوەک..،
بەر بەخەری چاوم بگرن
ەگە..،
بەدەپە باران نادەم
بەسەر ەوخسارما تەپەە
تاکو تامی نەکەم..
هەموو تەمەنم،
کردە نان و
چوو بەگەروی برسێتیدا
لە نەمتوانی،
پەنووسەک بکەمە نەوان
دوو پنجەی قەیشاوو
چرایەک،
لەژوورەکی تاریک پەبکەم
ئەم بەیانیەش..
وەکو،
هەموو بەیانیانەکانی دیکە

بەخامۆشی،
تەپوتۆزی کارگەکان
بەگەردنی شارەو دەئاڵێن
پاڵە قازووقوڕینگ
بەنەوان،
پاڵکە زەینەی چەماوەدا..،
تا ئەپەنو قیژیان دێ.

عەشق لە قەفەسی پەراسووداو..
عارف کوردە

گەردوون..،
نەتەقیبووەو
زەویش..،
دروست نەبووبوو
ئەوینەکەی من و تۆ
لە قەفەسی،
پەراسووکانی عاشقبووندا
چاوی تروکاندو
بەتوونڵی،
خۆشەویستیەکی ئەبەدیدا
شەبووەو..
هەنووکەش تێناگەم؟
بۆ بەهەشت یان دۆزەخ
لە دۆزانم،
نەخشەی ژیان،
لەوەو کۆشراوەو
کەمەنەی سەرتاییش
لەوانلەو بووە، لەبەرائەت
لەو سەردەمە،
گەشتی بەراز حەرام نەبوو
چوون ئەستا..،

گشتی یەکتریان ناخواردو
کردەکی قابیل و هابیلیان
لەهسان نەدسوو
چونکە ئەوان،
لەمنداڵدانی هەورو و
قیژەی باوە..،
لەدایک بوون.

عارف کوردە

تـــــابلۆیەک بەدیـــــوارەکی بەدەلاقەوە.. عارف کوردە

لە پشت دەلاقەیەکەوە
ئیزەک تابلۆی،
ئەنگاوەڕەنگ هەڵواسراوە
باوەشکی پێ نەهێنی..
نیشتیمانێک بەندکراوە..
خەڕتاو بەگەردنی
گەردەلوولەوە نووساوە
پاساریەک کولەیەک،
بەدەنووکیەوە
پێچوکانیش دەمیان داپچاوە
ئەفسانەکان دووبارەدەبنەوە
حیکایەتخوانەکانیش،
بنەشتەکانیان دەجوونەوە
زەردەخەنەکان،
بەبەردەوامی وێنەدەکێشن
چەقەکان زمان دەگەزن
بەفر.. لەکفن ئەچێ
تاریکی..،
بەکەڵی شەوەیە

وەک دارەکی قرپەک
قرچەقرچی دێ..
بەسەر جەستەیەکی شکەتەوە
درەختێک، هەوتاوەتەوە
هەنگی پەونەماوە
لەو ژنە ئەچێ..،
لەبیابانی مەرگ گەیابێتەوە
ئومێدەکانی خەتانی خونکراوە
کەلی ژوورسەری،
مژوویەکی هەشی پەویە
گەڵەکەی بەنی سەوی لێدە
لەگەڵ باراندا.. دەبارێ
ئاسمان، ئەو ئاسمانەی جاران نیە
خەڵەمشاوی لێدەچێ
خاچەکەی عیسا،
بەهەموو دیوارەکەوە داکوتراوە
مریەمکان پاکیزەیان لێدەستداوە
مەدەلی ئەم زەمەنەن
باهەزی نەو هەنراوەکانن
پەنجەکان ئەقیژێننو،
لەحەزمەتا دووکەڵیان لەبەرزدەبێتەوە
شەختە، کراسی ئاگری لەبەردایە
لەژێر تریفەی هەیقەکی شارەوەدا
زستان.. گەڵایەکی وشکەوەبوە
هەوە چەلەکە هەندەفەن
تابلۆیەکە بەسنگی هەورەوە
دەبنەوە بەتەرزەو
ملی گوڵگەنمەکان دەپەڕنن
مردووەکان.. هاوار هاوار دەکەن و
هەموومان، کۆی مریەمکانین
لەپەشانگایەکی بێناونیشان.

هەورەکی پەرت.. عارف کوردە

گوڵم..
بەمیوزیکی دەنگی تۆ
ئەزرینگێتەوە
هەندێ جار،
خەمبار ئەبم
هەندێ جاریش، شاگەشکە
بەیەک.. سەما ئەکەم و
زۆر بەکوێش ئەگریم
تێناگەم؟
ئاوازی هیچ بارانێک
دڵخۆشم ناکات و
شەماڵەکیش. فێنکم ناکاتەوە
گەیەکی هەندێ گەرمە..
مەگەر خەم،
لەقوڵاو هەڵکەشم..
هەرچی ئەکەم
پارچە شکاوەکانی
خەمم پێکەناکرێتەوە
لەتەش ئەوانم..
خەکێک لەناو مشتتدایە!
ئەرێ چیبکەم؟
چۆن خەم بپارێزم؟
خۆ چوار بەکەت هەن
لە هەرچواریان
پێن لەبەرد..
ئاوێنەی دەم،
کوت.. کوت
خۆنەکانم.. پارچە.. پارچە
هەورەکی پەرت.. پەرتم
ئێستەم، دابکەمێ باران.

عارف کوردە

پیتەکی سۆ.. عارف کوردە

ئەژکان،
چوون خەیان تەدەپەن
نەپەکەنینەکان،
تەواو ئەبن
نەخەمەکانیش،
کەتایان دە..
باوەڕ ئەشکەی،
ناو دەم پەناکرتەوە
خەیاڵەکانیشم،
پەنانووسرتەوە
بەیەکەوە،
ەوندکەکان ئەهەنینەوە
ئەموە..
تاهەزم تیایە،
بگرمەنم
ئەوەی لەسینگم،
پەنگی خواردوەتەوە..
بیکەم بەئاوازەکو
بەناو هەستە تاساوەکاندا،
دەنگداتەوە..
لە.. مەودای نەتەکان،
زەر نزیکن،
لەپەنجەکانم..دوورناکەونەوە
چوونکە ژیەکان
لەنسرم
لەدایک بوون..
سەبوون..سە..
یاخین و
بەدووای شیعرەکدا ئەگەڕن
وشەکانی،
لەپەنگر بچن و

مۆسیقاکەش،
لە بارینی تۆرزە
بەگومانم..
گوڵم،
لەو ئۆرکێسترایە بێت.

عارف کوردە

قۆقنۆسەک لە پێڵەی گوڵ.. عارف کوردە

ئەو..سبەینان
بەیانە ڕەشەی قژی
ئاوپرژێنم ئەکات و
بە پێڵەی لەوی
بەدارم ئەکاتەوە
منیش، دەستی سۆز
بەسەر خەرمانەی
ڕوخساریا ئەهێنم..
هەموو بەیانیانەکان
بۆ من فێروزیاتە..
ئەو.. بەسەمفۆنیایەکی خامۆشەوە
دەمباتە خۆیکی قوواڵەوە
ئەو..بەخوناوی چاوەکانی
تەم ئەکات..
بە پەنجە تووتەی
ئاماژەی کیسبوون ئەکات1
منیش دەبم بە با
تفی سەر نینۆکەکانی
وشک ئەکەمەوە
ئەو.. ملوانکەی خۆیەم ببپچڕێ
دانە..دانە ئێیان هەڵتەوێو

فوو لەخەمکانم ئەکات
بەدەم شەوچڕەوە
گرانی بە،
حەسرەتکان ئەن
تاکو خەوی،
جەناوفنا نەبینین
ئەو شەوانەی وەنەبکەم
لەئامێزم ئەگرێ و
لایلایەم بۆ ئەکات..
ئەو.. هەموو عەسرانێک
زرینگە لەپیاکانەوە دێنە
منیش دەست لەسینە
لەبەردەم مەعشووقەکەم،
ڕائەوستم و
ماچێ لەدەست چوکانم
قەرەبوو ئەکەمەوە
ئەو.. زەر میهرەبانە
ئەزانم لەمخەش ئەبێت
هەر ژوانەکم،
بەهەزار بە ئەژمار ئەکات
ماچکانیش.. بەبێ ئەژمار.

13/2/2022

-_____
1-کیس، زیزبوون لەناوچەی کەرکوک
2- دووشک، لەناوچەی هەولێر
3- بەعز، لەناوچەی سلەمانی

هەژینا کەم.. عارف کوردە

هەژینا گیان

واتەنگەی لەتە دوورین

ئەمش تەین،

بە ئازادی ئەژین ئەمرین

ئەتە خاک و

ئەمش هەوری بە سنوورین

تە ەوبارەو،

ئەمش قەبزەو شەپەلین

تە ئاسمان و،

ئەمش ئەستێرەی سوور سوورین

تە بەسەو،

ئەمش ژیلەمۆ پەووشکین

تە بەهارو،

ئەمش هەپەکە و ئاهەنگین

هە ژینا گیان

وانەزانی تاکو تەنهای

تە خەرتاو لەشەوانا

ئەمش هەموو ەەژهەاتین.

عارف کوردە

گوەک لەمنداەدانی شەدا.. عارف

کورد

زیندان.. ئینجانێک
لەگوڵی پەمەیی
هەلانێک..
بە کەتری باڵ خوێناوی
تەمەنک..هەڵکشان،
بەشاخی پیریدا
لە پێناو داگرتنی خەردا
دەرکەوتنی ئیلا
لەسنگی هەیقدا
پەنگ خواردنی گژاویی خیاڵ
بە دەزینەوەی کەلەبەرک
تروسکایی ئاسۆ،
لەدوو چاوی بەستراودا
کەنەدان.. لەهەڵزنینەدا
تەکان.. لەپەمەی ئەسپەکدا
وەبەرزی.. لەدوندی تەکشاندا
خەبەدەستووەدان.. لەژێرپێدا
بە گەیشتن بەکژاوەی ئازادی
کۆک.. لەقوربانی
ئاسمانک.. لەحەرفەکانی جوانی
بوکک.. لەدەریای بەرخەدان
درەختک.. لەدڵی گاشەبەردک
گەنجێتی.. تووایەوە
لەگەڵی هەشایەک
قەیرەیی..زنجیرەکانی زەمەن ئەپسێنی
لەنەو شیشبەندەکانیش بوی
ئاهەنگی گورگەبەرەکانت تەکئەدا
بریسکەی چاوەکانت..
شەمشەمەکوێرەکان وەک ئەکات
هەوناکیت.. لەقووڵایی شەوەزەنگدا
لەمنداڵدانی شەدا، قریشکاندت
بەقەدی شیشبەندەکانەوە باڵاتکرد
شەو.. هاوەڵی لاوەتیت
هیوا.. لەچاوی بەرەبیاندا

ڕووبار.. لەناوی قەندیلدا
سوورەتاو.. لەهەرسی بەفردا
مزگین.. بانگەوازێک لەمزگەنی
شکۆفەیەک.. بوو بەگوڵستانێک.

عارف کوردە

شاعیرێکی گومناو یاخی .. دەنگ هەڵبەزێنکی تر... عارف کوردە

عبدالوهاب البیاتی دەڵێت: ئەوندەی شیعرکانم ستایشی مرۆڤایەتی دەکات، ئەوندە ستایشی شەڕشکان ناکات.(١) گەر بەم شیعر مەسیقایە هەنگ بەهەدا نەچووبم، مەسیقاش بەوحی شیعر ئەزانم و ڕووبارێکی بەکۆتاییە و زەرجار شاعیر خەیشی نازانێ شیعرکەی لەچ دەریایەکی ڕوحیدا شەپەل دەدا و لەکوێی خەیاڵدا لەنگەر دەگرێ. ئەحمەد شاملەش پەی وابوو لەم سەردەمەی ئەمەدا لەو شوێنەی قسە دادەما، شیعر دەستی پەدەکرد.)(٢) هەروەها مەسیقاش، دەکرێ وەک دیوێکی تری شیعر چاو لێبکرێ. شیعر بەهرەیەکی شیعرییە و بەهرەکەش لەوحی شاعیرەوە هەدەقوێ و زەرتریش پەیوەندی بەئەندەشە و خەیاڵ و هەست ناسکی و جوانبینییەوە هەیە، نەوەک تەنها بیرکردنەوەی فکریی و بەستەڵەک و چەقبەستن. ئەمەش نیشانەی ئەوەنییە بیرکردنەوە و تەماننی شاعیر هیچ هەڵەک لەدایک بوونی شیعر ناگەڕێ. لەبەر ئەوەی شیعر بیرکەیەکە وشە و زمان دروستی ئەکات. چونکە ئەندەشە و خەیاڵیش پەیوستیان بەبیرکی فراوان و قووڵەوە هەیە. هەروەها پەیوستە هەستکی پەاوپە لەناسکی لەئەستاتیکای شیعردا لەجەش و ورووژاندا بوونی هەبێت، سەبارەت بەو بابەتەی کە شیعرکەی لەسەر دەنووسرێ. شیعر بەبێ هەڵچوونکی دەروونی و ورووژنەری دەروانە ئاسا مەحاڵ و دروست نابێت. گەلەگجار چ لەئەستاداو چ لە ابردوودا؛ شیعر و شاعیر یاخیبوونەو ئەم یاخیبوونەش لایەنی جەراوجەری گرتۆتەوە، یاخی لەیارو لەنیشتیمان، یاخی و نامە بەخود و بەدوروو بەر، بەیاساو هەسای کەمەگە و داب و نەریتی کۆنەپارێزی کەمەایەتی. ئەم یاخی بوونەش

لەناو گۆشە و کەنارەکانی کۆمەڵگەدا هەبوونی هەیە. بە من وایە شیعر نابێ بەشیعر ئاگەر ئاوێنەی هەنگدانەوەی واقیع نەبێت، یان وەک ئەحمەدی شاملو ئاماژەی پەیدات پێشکی ئەبێ شاعیر بیت ئەوسا ئەتوانی وەڵام بەداخوازی و کەموکوڕیەکانی کۆمەڵگە بدەیتەوە.(٣)
لێرەوە هەوڵدەدەم لەگەڵ ئەوەدا شەبەمەوە نەو جیهانی شیعریی شاعیر و نووسەر و هەڵخنەگرو مامۆستا، شەماڵ بارەوانی کە لە وێنە شیعرییە وروژێنەر و هەستیارەکانیدا دەربارەی یاخیبوون و نامۆ لە کۆمەڵگە و لادەست و لەیارانی و بەهەستێکی جوان و تابلۆی پڕلکە زێرینە وێنە شیعرییەکانیمان پێ ئاشنا دەکات.

ئەمشەو لەگەڵ بەدەنگی شەوەزەنگدا
بەدەم ژەنینی فلووتی ئازارو
بەباکردنی جگەرەی خەمەوە
شەوێکی تری تەنیایی دادگیرسێنم
ئەمشەو ئینجانەی بەختم
لەسەر باکۆنی تەنیایی درز دەبات و
تەرمی خەونەکانم لەگەڵستانی عەدەم دەچێنم.
ئەمشەو نەکەترێک گەمەی دەخشی لەسەر پەنجەرەی بەتاقەتیم دەخوێنێت
نە نەغمەی بولبولێک نەمەی بارانی بەزاریم دەڕەوێنێتەوە.
(لەشیعری ئەمشەو تەنیایی دادگیرسێنم)

شاعیر لێرەدا لەگەڵ شەوێکی خامۆش و پڕ ئازار و تەنیاییدا خەوناچێتە چاوکانی و ئومێد و ئامانجە بەدینەهاتووکان و خەون و حەسرەتکانی لەگەڵستانی بە هیواییدا لەگەڵ ئەنێت، ئەو چاوەڕوانگەیە تاکو حەبیبەکەی لەدەرگا و پەنجەرەی ماڵی دێ بدات و بەتاقەتی و خەمکانی بەوێنەتەوە. زەرجار شیعر و شاعیر یاخی و نامۆ ئەبن لەهەموو داب و نەریت و کەسوکار و ئەو بەرگە کۆمەڵایەتییەی کەلەبەری کراوە تووهەئەدات و دەستبەرداری ناسنامە و شوناسی خێ ئەبێت و وەک قەرەجەکی پەراگەندە و بە نیشتیمان ئەیەوێت سنووورکان پێ بکات و وەڵ بووە و نازانێ لەباوەشی کێدا خەم و سکاڵاکانی هەڵەژێت. تەلعەت تاهیری شاعیر پێیوایە ئاگەر تائێستا لەهەوڵەر مایە دەبوو بەفەرهاد پیرباڵکی تر.(٤)

لەدوای تە بەرگی پەراگەدەییم پێشی و
بووم بەقەرەجەکی بێ ناسنامە
لەشقامەکانی ئاوارەییدا
لەگەڵ تەنیایی لەبازنەی وەیدا دەسووڕامەوە
هەر ڕۆژەیکم دەگرتەبەر

دەشتەوە سەر خەرەندی خەم و
نەمدزانی سکالای ئەم دەربەدەری و
نالەی عەزابی کچەریەم بە کوێ بەرم.
(قەرەجکی بە ناسنامە)
ئەو هەندە کەمالاتی و سیاسییانە وایانکردووە شاعیر وەنەی ئەو زەمەن و وەرزەمان بە بنەخشەنە کە لەوانلەوە لەژن کوشتن و پەردە لەسەر ئەو فەرهەنگ و داب و نەریتە کەمالایەتییانە لادەدات کەبوونەتە فاکتەرکی سەرکی لەبەرانبەر نایەکسانی لەنەوان ژن و پیاودا. تاوان و هەوسکانی پیاو دەبەت ژن باجکەی بدات. شاعیر توانیویەتی تابلەی تراژیدی ئەم دەقەرە سەتماکە بەوشە و زمانە شیعریەکەی بکەشە.
لەوەرزەک لەدایک بووم
لەوانلەو بوو لەکاتژمەرکانی ژن کوشتن
ویستم دەنگی ژن بنووسمەوە
گوتیان لەهجەی ژن عەورەتە و
ئارەزووی پیاو دەجووەنەت
ئەهە خودایە من تەناگەم
بەچی مە باجی شەهوەتکانی نەر بدات و
ئەو هەموو گوناهەیان لەەشنووسی ژن بارکرد.
(هەندکانی ژن بوون)
ئەمیش لەئاکامی حەزەکی سەرکوتکراو عەشقەکی بەدی نەهاتوودا، کەەک لەخەم و بە هیوای لەکەە دەنەت و جارەکی دیکە دەکەوەتەوە سەرپەی خەیی و بەگژ دیلی و وشکەساییەکانی ژیانی سەزداریدا دەچەتەوە و نایەوەت چیتر شوەن پەی تاریکی هەبگرەت و کەشکەەی یاخی بوون لەکەە دەەنە و بازەکە گەورە و دوور هاوەز بەسەر عەبەسیەتی ژیاندا دەەدات.
نامەوە چیتر مودمینی سەراب بم و
زەمهەریری سەردابی هەحم
بەئاوی عەبەس بشەمەوە
نامەوە چیتر بەختەمی سوورەتی خەم
دەستوەژی ئایەتەکانی ئیشق بەتاە کەمەوە
نامەوە چیتر شوەن پەی تاریک بکەوم و
تەمەنم لەکەکردنەوەی برین بەهەدەرچە
ناومەوە چیتر وەرزەکانم دیلی و
وشکەساەی و تژی بەت لەموناجاتی دە شکان.
(وشکەساەی..)
بەم پەیە دەنگەک ، بەەام دەنگەکی تر دەبینین یاخی و گومەا و پە

لە گومان و دڵشکان لەنێو بەرداشی دەریایەک لە دەنگ و ڕەنگ، دەیەوێت جیاواز دەربکەوێت و بەشدار بێت لە بەخشینی ئێو هەنگوینە لە شیعریەت کە هەموو لەسەری ڕەکەکوتوون ناوی بنەین چۆڕ.

"عارف کوردە"
(شاعیرو نووسەر)
تەممووزی ٢٠٢٢

پەراوێزەکان :
(١)عبدالوهاب البياتي شاعر العشق و المنافي اعداد هاني الخير چاپی یەکەم، ساڵی 2017 – دیمەشق، لاپەڕە23.
(٢)گەڵاری پەشەنگ کانوونی هونەر و ئەدەبی کرکاری کوردستان ژمارە ١٦ لاپەڕە ٣٣، ساڵی 1386 ی هەتاوی
Shamal Ismael Kareem
(٣)گەڵاری پەشەنگ، کانوونی هونەر و ئەدەبی کرکاری کوردستان ژمارە ١٦ لاپەڕە 19. ساڵی 1386ی هەتاوی.
(٤)بەوانە پەیجی تەلعەت تاهیری شاعیر لە تۆی کۆمەڵایەتی فەیسبووک.

کچێ نەرگز… عارف کوردە

هیچ نازانم
چی جوانە، دە ڤەنە
چەپکە نەرگزی ناو دەستت
یان بریسکەی ئێو چاوانە
هیچ نازانم
چی دە بەخور..پە… ئەهەنە
ناسکی نەر..گز
سەوی باخە
یان تەتۆی ئێو ..لەوانە.
هیچ نازانم..
باڵای نەرگز شەخ و شەنگە؟

یان ئەو کیژەی
خەی بووە بەرگز و
لەری بالای وەک شەبەنگ.
هیچ نازانم
لەهاوکێشەی ئەم ژیانە
بەچی ئەبەن.. تە لەربی
لەناو ئەم ترافیکانە
دەستەکانت چەپکە نەرگز
خەشت بویتە..بەئینجانە.

عارف کوردە

هەناسە سارد … عارف کوردە

قوپی هەنسکەکەی تەیە
دوندی چیاکانیش سەر ئەکا
پاروە نان و بژوی ژیان
ئینسان بە چارە ئەکا
خەمی زەرو هەناسەی سارد
گوڵی پارەدار کەە ئەکا
قرچەی دە و دەروونتە
چی ویژدانە سە ئەکا
چارەکە گەشتی نەو مشتت
کەمەە سک، چەن تەرئەکا؟
دەست و بازوو ەەنجکەشانت
کەشکی ئەوان بەرز ئەکا
ئەچەەە لەگیانت شیلە
گەزەکەی وان پە ئەکا
ژیانی پە شکەو بەرزی تە
کەلەی پووتیان شەە ئەکا
لەئاست ئەشکی چاوەکانتا
مەلاو قەشە شەرم ئەکا
هەر سەرگردەو بنگردەیە

لەسەر ئەژماری خوێنەکەت
ژمارەی بانکی زیاد ئەکا
مافی مرۆڤ لەی نوستووە
بەباک بادە نەش ئەکا.

ڕاکشان لەسەر باسکی تەم … عارف کوردە

دەموو لە باوشی،
شەودا بنووم و
سەر بنەمە سەر باسکی تاریکی و
بەمە ژەر کولەی قژیووو
چیتر مەشولەکان بەزارم نەکەن و
ببمە ملوانکەیەک و
بە گەردنیووە بئاڵێم..
بە قیژەی تاریکی ناوکمیان بەی
ماماندکەش،
تارمایەک بوو لەشو
بەیە هەنووکەش
سەرپای جەستەم
خووکی شوپشە
ئەی شو!! عاشقی کپیتم
لە دەست ژاوەژاوی
ڕۆژگار بەزارم
لە بەدەنگی خەتدا
کەلیتەکم لە تووک
بە دروست بکە
با جنەکەکان چەنووکم لە نەگرن
هاوڕیەکم هەیە
ناوی شۆیەو
داپیرەم نەفرەتی لە ئەکات
ئەڵێ:

لە شەوی بووکینیمەوە
چاوەڕی کارژێنێک بووم
بەنام مەخابن
شەو بردیەوە
تە بەی شەو،
لەشەوی وەرگرتەوە؟
نەنە گیان..!
باڵی شەو زەر درژە..
دەتوانە لەچاو تروکانەکدا
مانگ بخاتە کەشتەوە
ئەستێرە بکات بە تەزبەح و
تەزبەحاتی پەبکەی
تیشک بکات بە چاویلکەو
ەگات بە ەشن بکاتەوە
گوچکەی خەریش بابدات و
سەرەیی و لاساریکانی
تەفرو تونا بکات و
ڕژی حەشریش هەر نەیەت..
شەو هاوڕی عاشقانە
کە دەکەومەرە بە دیدەنی یار
بە ئاسانی،
بەسەر بەسەی
کاروان کوژدا تەدەپەم و
مەعشووقەکم
مەدالیای جوامێریم،
پە دەبەخشە و
دەبم بە پاەوانی ئەفاسانەیەک
شەوەش،
لە کەپەلەکان دوور دەخاتەوە
چونکە داپیرەکان دە تەنگ دەبن
تەوی نائومێدی لەمەزرای
ئومێدیان دەچێنە
تەی ژیانیان هەدەوشێنەتەوەو
ەوبارەکانیش لەخن دەکات.
بەیە زوەمەتم خەش دەو..!
دەتوانم بە ئاسانی،
خەمی تیا حەشاربدەم و

لە چاوی ئیرەیی ڕژ بەدوور بم
زەندەقم چووە..!
نەبا گۆ بمبات و
نەگەموە بە ماڵی ئارامی شوو
لەتەنیشتیەوە رابکشم و
لە دەلاقەی چاوکانیەوە
سەرنج بدەم،
کەناری لەوکانی و
لە ڕەخی جگاکێدا،
لەنگەر بگرم.
لەشەودا..
گوم لەقامچی سەرکارە نابە و
بە قەڵەی کراسکەم
تەوەم ناسم
ئارەقەی روخسارم
ناکەوتە سەر زارم و
سوورەتاویش نامسووتێنە و
هەیقەک لەخەیدا نوقمم دەکات
دەچەموە لای شو
تەنها گوم لە جریوەی ئەستێرەیە
لە یانەی مانگ،
ئاهەنگ دەگێڕێ
لە بازاڕدا دەڕم و
مەبایل بەدەستەک
خەیم پەیا ناکەشەی و
میوەی ناو عەلاگەکەم،
نافلیقەنەتەوە..!
من و شو
لەک جیاناکرێنەوە
کسکی نەو کابینەکە،
حەپەحەپ ناکات و
سەرقاڵی پەپجێ..
گوپەکان پرتەپرتیانێ
قووقەقوقی کەباب،
کەس وەس ناکات..!
لەم دەڤەرە هیساوێ
لەچاوی کامیرا بە دوورین

بوینێ بە پاساری نەو تەنووربان
تەم خویی شەوی گرتوە
بەیە خەشم دەوە،
دەتوانێ ببە بەشەوو
لەسەر قەڵەی رابکشێی.

عارف کوردە

بەوازی … عارف کوردە

وەڵەسم.. وەڵەس
ناتوانم مانشتی ڕۆژنامەکانیش
بخوێنمەوەو
گوێ لە هەواڵەکانیش ناگرم
جیهان خەوتگەیەکە
بای ڕەکخراوەکان
ونجێ ونجێی کردووەو
شەقە شەقیەتی..
لەو فریشتەیەش بەزارم
دوو چرا لەسەر شانیەتی و
دە بە لام و منیش،
دەچمەوە ژێر نوێنەکەم و
نامەوێ بە ئاگابەمەوە
غەریبی،
لەتەونی جانجەکەیەکدا
لولی داوم و
خەمەکان دەمکرۆژن و
دەمکێن بە بنەشتی دارەبەن و
دەمجاون.. خە کاڵۆژیان
هیلاک نابێ
ئەوان سیرمەی بە ڕوویین
نە پێناسیان هەیە
نە بنەچەو ناسنامە

لە منداڵدانی سیاستەوە
لەدایک بوون
ناوکیان بەچەقی
گەمەی سەر مێزوو
پێکی شەوانەوە بەاوە
سلسار بەلا جانگیانا
دەتەخوارە و
وێنەی شەقامێکی نووستوو
بە تەوەیانەوە
مەمە کەتیەک لەوکانی قیشاوەو
لەنەو سەرنویلکدا فڕدراوەو
کسکک پاسەوانی دەکات
لەترسی دایک و باوکەکان..
بەوازم.. بەواز
دەمەوە لەم جیهانە پەوپوچەدا،
لەشقەی بانە بدەم.

عەشقەی موتوربەکراو … عارف کوردە

دەم شەیدای تەیە
تەش لە بای هەوەسدا
سووە دەخەیت،
منیش گەرانی عاشقانە دەچەم و
لەگەڵ نەغمەی بارانداا
سەرمەستانە سەمادەکەم..

چ خەیاڵێکی پووچە؟
ناگەم بەتەو
بەدوای هەمدا غار ئەدەم
لەخڵا بووەتە،
مەمی شەوانت

بوومەتە گەچانی دەست و
ناهەم بەکوڕڕدا بەی
هەرچەندەکەم
لەسەر هەوای خەت
نایەیتە خوارەوە
لەزامەکانما جووقەڕە دەکەیت
گەوجەتیە..!
خەم دەکەم بەقەقنەس و
بە تە ئەسووتەم..
بەعەشقەکەوە گلاوم
نامورادی لە ئەوە
چونکە بە ئەشک موتوربەکراوە
بەیە تامی سوڕاو ئەداو
لەناخمدا فرمێسک سەوز ئەبە و
چاوم گەلاوی خوێیە
سووڕتاوی دووریت
هەمدەپەوکەنە
لە زەماوەندی خەتدا
هەودای کەزیەکانت
ئەخەیتە ملم و
بەدووای ئەتەمبەلە
رازاوەکەدا رامدەکەشی
بەئاستەم هەناسە ئەدەم
لەسەر عەرشی
لەزەت دانیشتوویت و
لەخەمی ئەوەدای
جە لەق نەبی
نەبادە بگەڕێیتەوە
بە ەەژانی زووخاو
بە ەەژانی کەەپشت و
تەقەتەقی دەرگای ماڵان
ئەی عاشقی دەەاو
شەراوی بەئاوی بەشەرمی
ماکیاژەکەت لاچووەوە
چەند دەعبایەکی ەەزاقورسی؟

بەاچەی زەرد … عارف کوردە

گەر یەکبگرن، دەتان کەنە
گسکی دەست و پەڵاوی پە
کرەوەیەک وا بەڕەوە
بەن شیعرەکەی پەتەی لەدە
گوەم لە سروودە تازیەو
تەپڵی ئازادی لە ئەدرە
کەمەن گەوایی بە داوە
ەوبار پە بوو لەقەبزەو لە تووەیی
گاشبەرد چ حەدی هەیە بیوەستەنە
چی قەناشکەو
بەربەست هەیە ڕایدەماڵە
پەتی زوەم چەند ئەستوور بە
شەغرەی جیەی کەنە ساڵە دەی پسەنە
دەبە کەی بە؟
هەموو پەڕەهەوری پاریس
ببە بەیەک
دەی زەوی داخورپەنە
هەنگاو هەنگاو
بە ئاسمانەکانا بەواو
کانیاوی نوە بتەقەنە.

ئاوەکە سوورە … عارف کوردە

” گولەیان پەوە مەنین..
ئاوەکە سوورە..
لەکاتی شوشتندا..
بریندەکانیان دەبرژەنەتەوە”

نینۆکەکانتان درێژن
چنجۆک لە گۆشکان مەدەن
با پشکانیان هەڵنەوەرن و
چاوگۆشکانیان نەژاکێن
دڕیاکان لێخن مەکەن
ماسیکان نابیناددەبن و
لەترسانا زەندقیان دەچێ و
گڕاکانیان لەبار دەبەن
تاوکو لەچارڕەشی بێ دووربن..
بێ دوای شیعرکانی
سەیاب دا دەگۆڕین و
شیعر.. شیعرو، پیت بێ پیت
کەیان دەکەنەوەو
لەگەڵ فوئاد سالم
گڕانی مەشکورێ دەڵێنەوەو
دەگەڵێنەوە سەر پردی موسەیب و
دەست دەخەنە نێو دەستی غەزالی و
یەک دوو پێچ چەپی دەگڕن
چەپی مەرگی ستەمکاران
لەهەریسێ بەزار بوونەو
شانەوەیان دە..!
یادی میربەدەکان دەکەنەوە
دەیانەوێ هەڵی شانەکان کراوەبێت و
شانەگڕی..
" گوڵیان پێوە مەنێین..
ئاوەکە سوڕە..
لەکاتی شوشتندا..
بریندەکانیان دەبرژێنەتەوە"
نمایش بکرێ و
میوانەکان ببن بە ئەکتەرو
بخزێنە ناو ئاوەکەوە
مەڵێ بکەن و
سواری شەپۆلەکان ببن
بەگژ کەنارەکاندا بچنەوەو
گەلاوێ خوێیەکان بشەنەوە
چیدی.. بریندەکان نەبرژێنەوە.

عارف کورد

تێبینی: ئەوەی ناو کەوانەکە وەرگیراوە